ДРУЖИНКА

ГОДИНА ВТОРА – КНИЖКА ТРЕТА

Книжка 3 Ноември 1949 г. Год. II

град-паметник „Димитровград"

Днес река Марица пее
весело в полето
и високо е над нея
слънцето в небето.

Там, де бяха бреговете
голи и пустинни,
днес по цели нощи свети
и гърмят машини.

Там строи се денонощно,
там трудът не спира —
вдигат се комини мощни,
влаковете свирят.

Никнат радостни квартали,
фабрики, заводи,
електрически централи,
далекопроводи.

Там Димитровград просторен,
светъл се изправя.
Там работят неуморно
бригадири славни.

В бъдещето най-далечно
той ще носи спомен —
за Димитров—жив и вечен—
паметник огромен.

Елисавета Багряна

по неволя тракторист

По продължение на рекичката в равнината се е простряло селото с белите си къщички.

Целият народ се е събрал на два километра далеч на мерата. Всички гледат чудната черна машина, която е дошла да оре. За пръв път селото вижда такава машина. Чуват се гласове, че тази машина, която се нарича трактор, е невярна машина, и с нея не може да се оре. Ще почне да оре, ще изкара една бразда и ще се задуши.

— Какъв е този трактор, каква е ползата от него? Само дим изхвърля? — казва един побелял старец, като потупа с тояжката си.

— А от дим ползата е малка.

— Дали може дълго да върви? — сърдито попита един червендалест чичо. — Ще изоре една бразда — и стоп! — Това не е за нас. С коне ореш от сутрин до вечер и никакво гориво не ти трябва. Хвърлиш му малко сенце — па ореш бразда след бразда.

Трактористът намръщен обикаля трактора.

— Ех вие, селски гъби! Ще ми сравнявате машината с коня. Тя не знае що е умора, а конят цял в пяна потъне и спре. Гледайте!

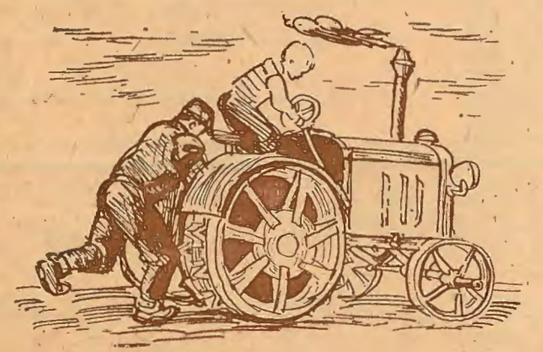

Той кордиса трактора и го пусна. Машината забръмча, почна да бълва дим, тръгна. Машинистът я кара право, като върти ловко кормилото. Заобиколи един голям читириъгълник и се върна назад.

Спря я и скочи от нея.

А старецът пак потупва с тояжката си по земята:

— Толкоз му е — само един път обиколи. Не ти трябра! Ще повърви, ще повърви и ще спре, ами тогава какво ще правиш?

Трактористът се разсърди и извика:

— Кой от вас иска да седне тук? Аз ще я наглася и ще му покажа как да я управлява. Няма никаква философия.

Тълпата се спотаи. Неочаквано, разбутвайки тълпата с лакти, се изперчи пред него високият четирнадесетгодишен Петко Кривокраков и плахо каза:

— Аз.

— Сядай. Няма никаква философия. Хвани кормилото. Завъртиш ли тук, тракторът ще тръгне. Завъртиш ли пък на тук — ще тръгне по тази посока. Е, разбра ли?

— Разбрах.

— Ето, аз го пускам; ти направи две-три обиколки и ще спреш пак тука. А за да спреш, ще налегнеш този лост.

Петко го налегна.

— Ето на, тъй. Сега ще пусна, дръж се за кормилото. Да, тръгна!

Тракторът забумтя и тръгна. Петко стисна здраво кормилото. Тракторът върви като по линия, отдалечава се.

Страхът на Петко премина. Ще му се да се обърне назад, за да види как всички гледат в него, но не смее да се помръдне. Ето и завоят, гдето трябва да обърне. Петко внимателно завърти кормилото и тракторът все бучи, почва да се обръща и тръгна назад. Сърцето на Петко радостно тупти:

— Научих се!.. Научих се!..

Петко приближава до тълпата. Всички му ръкоплескат, викат „ура". Петко, с почервеняло от щастие лице, обръща и пак тръгва назад. Отзад, далече и слабо, се чува пак „ура".

Петко дохожда до края, обръща и пак наближава тълпата. Пак „ура" и ръкоплескания. Наново се връща. Така пет пъти премина. Почнаха да му викат:

— Стой, Петко, стой!.. Спри!...

Като премина тринадесети път, тълпата се разрева:

— Стой, тебе ти казваме!

Лицето на Петко почервеня от страх и сълзи потекоха от очите му. Той хлипа и вика:

— Не мога да спра. Не зная на къде да завърти.

И пак отмина.

— Тичайте за машиниста към селото. — А Петко все върви и върви с трактора си. Пак му викат:

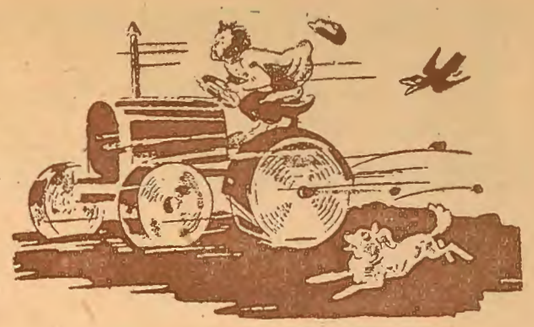

— Завърти я тази пущина, завърти я, където ти попадне, може би ще спре.

— Страх ме е — реве Петко — боя се да не ме ритне. — И отминава вече двадесети път.

Трактористът се показва. Той тича откъм селото. След него като врабци тичат и децата. Трактористът пристигна, когато Петко обръща вече двадесет и седмия път. Тичайки, той, се хвана за лоста, машината спря.

— Нищо, братко, макар и по неволя, ти показа на цялото село, как може с машина да се работи, а не с чифт коне. От тебе ще стане добър тракторист и ще бъдеш полезен човек.

А. Серафимович

ХЛЯБЪТ

Често спирам при хлебаря
да погледам в утринта,
как издига топла пара
хлябът, печен през нощта.

Няма нищо на земята
сладко като топъл хляб;
влива сили той в сърцата
и на силен и на слаб.

Този хляб се ражда лете
в родното текезесе
там край Дунава ни светъл
и в тракийското поле.

Жив и здрав да е орача
в мойта хубава земя,
който от зори до здрача
сее с трактор семена.

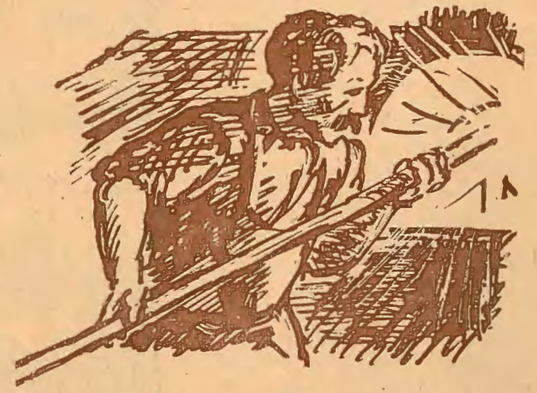

Да живее и жътваря,
дружно сбирал житен клас.
Да живее и хлебаря,
който вади хляб за нас!

Младен Исаев

МОМЧЕТО НА БРИГАДАТА

Васко Телефонистчето дотърча при канала на язовира „Георги Димитров“, дето работеше шести бригадирски отред. Там застигна командира, отдаде чест и изрече:

— Другарю командир, дирят ви на телефона. От бригадата. За бърза работа.

— Добре, Васко — отговори командирът. — Отдъхни си малко, па закарай тая количка в лагера. Предай я да я поправят веднага в ковачницата.

— Какво ще си отдъхвам— каза момчето. — Още сега ще я откарам. Ей го де е лагерът.

Васко хвана развалената количка, огледа я отсам-оттам и с глас на познавач отсече:

— Дребна работа. Две винтчета и една скобка й трябват.

— Я го гледай ти майсторчето! — обади се Станка Смехотворката. — И от поправки разбирало! Трябва да го зачислите в ковачницата, другарю командир. Да удря с големия чук. Да обяви съревнование на бай Коля Атлетиката.

— Добре си е Васко при телефонистката — намеси се командирът. — Тя му помага да си готви изпитите. Пък и той я отменя. И в готварницата хубава работа върши. Не щабно мишленце, а ударно момченце е нашият Васко. Неграмотен дойде тука преди три месеца, а сега има свидетелство за завършено второ отделение. Издаде му го бригадирската комисия за ограмотяване. Наесен ще вземе изпит за трето отделение и ще постъпи да следва в четвърто. Ще си го направим момче на бригадата.

Отредният командир тръгна към лагера. Васко покара редом с него количката. Като се поотдалечиха от девойките, момчето рече:

— Другарю командир, може ли, като поправят количката в ковачницата, да извозвам с нея пръст после при девойките?

— Разбира се. Нека видят, че умееш да вършиш и тая работа.

— А утре?

— И утре може, но вдруги ден не бива. Ще си гледаш твоята работа. Малък си още за истински бригадир. Пък и нали знаеш — изпити имаш да готвиш.

— Моля ви се, другарю командир, барем десет деня да поработя. Не е трудно за мене. Свикнали са ми ръцете. Тикал съм количка по цели месеци в село. И изпита ще готвя в почивките. Защо да съм малък за бригадир? В списание „Дружинка“ прочетох, че на Детския град работели трийсет септемврийчета и им дали бригадирски значки.

— Е, да, ама ти не си септемврийче.

— Дайте да работя, та да заслужа да ме приемат, другарю командир!

— Добре — съгласи се най-подир командирът. — Радвам се, че така упорито желаеш да работиш, но не забравяй и четенето за изпита! Ако покажеш слаб успех, пак няма да те приемат в организация Септемврийче.

— Всичко ще свърша, другарю командир!

Васко затича радостно с количката и стигна преди командира в лагера.

След два часа той върна поправената количка при девойките на канала. Съобщи на четната командирка, че отредният му е разрешил да работи при тях. Тоя ден Васко замести библиотекарката Лиляна, която отиде по работа в лагера. Той работи усърдно и пъргаво. Тичешком откарваше натоварената количка. Бързо я изсипваше и пак тичешком я връщаше към канала.

— Жив и здрав да си ни, Васко! — каза при завършване на работата четната командирка. — Няма да ни посрамиш. Утре ще те зачислим в една от нашите групи и ще участвуваш в надпреварването.

На другата сутрин, когато свирна тръбата за ставане, Васко пръв се озова пред помещението на девойките. След сутрешната гимнастика и закуска целият отред се отправи с песни на работа.

— Колко ми е драго, че пея с бригадирите! — мислеше си Васко. — Колко хубаво блести Тунджа, позлатена от изгрева! Поскоро, по-скоро да почнем работа!

Стигнаха на канала и почнаха да работят. Васко търчеше радостно с количката и беше неуморим.

През време на голямата почивка Станка Смехотворката подаде на новото бригадирче книгата „За младежта“ и рече!

— Чети, бригадирче, да видим заслужаваш ли свидетелствата, дето си получил. Чети тука!

Васко пое книгата и зачете бавно, но високо и уверено:

„...Трябва да имате твърда воля и упоритост... Трябва да разчитате на своите сили в учението и живота...“

— Браво, Васенце — прекъсна го Минка. — Щом за три месеца си се научил толкова добре да четеш, наистина ще завършиш гимназия! Можеш да разчиташ, както казва другарят Димитров, на своите сили!

— Васко — обади се друга бригадирка — за какъв ще се учиш, като свършиш гимназия?

— За агроном. Ще работя в нашата кооперация.

— Ами пари за учене?

— Ще ме издържа бригадата.

— Да живее момчето на бригадата! — извика Минка и след нея повториха и потретиха всички бригадирки.

През целия ден Васко Бригадирчето работи за двамина.

Вечерта при отчитане на съревнованието Васковата група беше посочена за първе ец.

Лагерът гръмна от одобрително „ура!“, Васковото бригадирско сърце щеше да изхвръкне от радост.

Есента Васко напусна язовира. Той представи свидетелство от бригадата и се записа за редовен ученик. На събранието на организация Септемврийче, щом чуха, че е бил ученик в бригадата, всички вдигнаха ръце да бъде приет за член и председателят му върза червената връзка.

Ран-Босилек

Чавдарче

Нося аз чавдарка синя
около вратлето,
обещавам да премина
догодина в трето!

Пазя книжките грижливо,
уча упорито, —
колко мама е щастлива
виждам по очите!

На другарчетата с радост
винаги помагам
и от нашите бригади
никога не бягам.

Следвам батковият пример,
той ме насърдчава:
„Септемврийче“ — славно име
с чест и труд се дава!

Веса Паспалеева

ЕЛЕКТРОТЕХНИК

Тоя спретнат мъж го викат
Милю електротехникът.
Той на жиците опасни
сръчно туря крушки ясни.
Нямате ли ток у вас,
потърсете го завчас.

Той ще дойде, ще прегледа
где е лошата повреда,
па с ръцете си корави
жици здрави ще постави
и с едно-едничко „Щрак!“
ще прогони всеки мрак.

Асен Разцветников

МАЛКИЯТ ОТКРИВАТЕЛ

Чудно момче беше Шарл! Тичаше по цял ден с другарите си, играеше, скачаше, а като го попитаха за нещо, гледаше ги учудено, с широко отворени очи.

— Ей че си заплес! — смееха му се всички.

Но Шарл не им се сърдеше. Шарл дори не ги чуваше. Той искаше да открие нещо, което при най-слабото драсване да пламне като свещ.

Това беше тъкмо преди сто години. Хората още не познаваха кибрита, и Шарл, петнадесетгодишното момче от френското село Полини, се зае да го открие. „Има толкова неща, които горят и избухват“ — мислеше си Шарл. — Защо да не се направи такава смес, която при драсване да пламне бързо и лесно, като запалена свещ?“

И той постоянно мислеше за тази смес. Поради това винаги беше унесен, поради това не чуваше виковете и закачките на другарите си.

Но Шарл не мислеше само. Шарл непрекъснато правеше опити. Щом се върнеше от училище, той се завираше в някой тих, затулен кът и почваше да смесва прахове, да замесва кашици, да потапя клечки и да ги суши.

— Ах, боже, мой! — сърдеше се майка му — това дете ще умре от глад! Шарл! Ела да ядеш!

— Ида! Ей сегичка! — обаждаше се Шарл.

Но минаваха минути, минаваха часове, а Шарл не отиваше: опитите го увличаха, той забравяше, че са го викали и че е обещал да иде.

И чак когато майка му го намираше, наведен над малките кутийки и стъкълца, и го хващаше за ръката, Шарл ставаше, поглеждаше мило опитите си и тръгваше пред нея.

—Огладнял съм — казваше той като на себе си. — Много съм огладнял.

Вечер Шарл обичаше да си поиграе, защото в тъмното опити не можеха да се правят. Но чакаше да се свършат игрите, да се прибере в стаичката си и да седне пред малкото прозорче. Там на тъмно, Шарл прекарваше най-хубавите часове от денонощието. Той гледаше далечните заснежени върхове на Алпите и мислеше за опитите, направени през деня.

Шарл вярваше, че ще открие самозапалителна смес, както вярваше, че на сутринта ще се съмне.

След дълъг и упорит труд, той попадна на верни следи: взе разтвор от едно лесно запалително вещество, наречено фосфор, и го намаза върху една кора. После стопи сяра, смеси я с хлор — калий и потопи в тази смес малки клечици. Когато всичко беше приготвено и изсушено, Шарл драсна една клечка върху фосфорната кора. Клечката изпращя, но не се подпали. Шарл трепереше от вълнение. Той взе друга клечка и този път натисна по-силно. Клечката изпръшя и пламна.

Шарл си глътна езика от радост, дигна запалената клечка нагоре и започна да подскача на един крак.

После изтича при майка си и се хвърли на врата й.

— Майко! Сполучих! — викаше той, задавен от радост. — Сега лесно ще палим печката!

— Шарл! — извика строго майка му. — Да не си полудял!

Тогава Шарл стана, зве една клечка и я драсна по фосфорната кора. Клечката пламна.

— Моето момче! — рече просълзена майка му и го прегърна. — Та ти си цял откривател!

На следния ден Шарл показа откритието си на своя учител. Учителят взе горящата клечка и я разгледа.

— Браво, Шарл! — рече той. — Ти си бил голям майстор!

Прост беше този учител и не разбра какво велико откритие беше направил неговият петнадесетгодишен ученик.

Шарл продължи да прави кибрит за домашно употребление. Но в затънтеното алпийско село нямаше човек, който да разбере значението на малките самозапалителни клечки.

Късно, след десетина години, кибритът беше открит в Германия и Австрия. Той беше по-лош от кибрита на Шарл, но това никой още не знаеше.

А Шарл? Шарл завърши гимназия, завърши медицина и стана лекар в една дълбока провинция на Франция. Там и почина на преклонна възраст. Всички го знаеха под името доктор Шарл М. Сори, но никой не знаеше, че той като дете, откри едно от най-големите културни блага на човечеството.

Георги Караславов

Как се става председател

Спас расте в Те-ке-зе-се-то, работливо е момчето. Тая жетва на полето септемврийската му чета да помага бе навред. После всички за награда пратиха ги в планината и на лагер край морето. Спас отказа. — „Аз туй лето пилетата искам наши тука да им диря паша.“ Някой викна с весел глас: „Значи нашият другар тук ще стане кокошар“. Но не се разсърди Спас. С татко си в Те-ке-зе-се-то убедиха те съвета.

Двама майстори тогава почнаха с дъски да правят двуетажен нов кафез: „Ще го свършим още днес. „Ряз-ряз. Чук-чук-чук. Спасе, давай летви тук“. И наистина — свършиха! Покрив му дори сложиха! Вдигнаха го над кола: Цяла къща с колела! Пилетата там прибраха, два дни вътре ги държаха, за да свикнат да се връщат вечер като в своя къща. Впрегнаха тогаз конете и излязоха в полето.

Кът в стърнищата избраха и за дълго време спряха. Спас бе радостен, засмен. Пилетата по цял ден и пасат си и кълват, и пълнеят и растат. Там летува туй момче и на слънце се пече. На жетварите наред топъл носеха обед. Не забравяха готвачите — пращаха и на пазачите. Често от горун висок Спас оглежда надалече: Всичко тук е сбрано вече в кооперативен блок! Тракторни сноповръзвачки в нивите далеч бумтят, нейде класосъбирачки подир кончета вървят. Ех, че славно е където дружни сме в Те-ке-зе-се-то! Тъй минават ден след ден, Спас е весел и засмен. Ето лятото минава, всичко бързо пожълтява, ранна есен там настана и дъждец тогаз захвана.

И поеха те назад, дядо стар и внукът млад, с триста пилета чудесни и вървят и пеят песни. Край селото те пристигат, пътят стръмен се издига — поразкалян от дъжда. И не щеш ли — хоп беда! Колелата в кал затъват, кончетата се напъват, но не могат да вървят. Как тогаз да продължат?

Там младежката бригада първенец в съревнование, зарад своето старание бе получила награда — трактор с двайсет конски сили! Той минаваше от там. „Хей, Василе, хей, Василе, помогни, ела насам!“ Васко трактора обърна и усмихнат им отвърна: „Ида, ида, добър ден, аз съм славен тракторист и работник-комунист. Аз от работа не бягам, радост е трудът за мен, идвам бързо да помагам!“

Впрягат трактора, тогава той спокойно забумтява. На стопанството във двора тъй пристигат те с мотора. Септемврийчета ги срещат с поздравления горещи: „Браво, Спасе, прав си бил, славно ти си работил! Пилетата наедряли, много вече натежали!“ Спас ги радостен прегръща и усмихнат им отвръща: „Верно, много натежаха, кончетата не можаха да ги върнат, нямат сили като тракторите мили!“

И когато днес събра се септемврийската дружина, младият ръководител в стаята напред премина и с голям пакет в ръце, рече с весело лице: „Да излезе тука Спас! Хайде, Спасе, на, вземи го туй списание „Дружинка“. Дар е от Те-ке-зе-се-то, че си гледал цяло лето пилетата на полето! Нека всеки тук от вас, бъде умно работливо септемврийче като Спас. Всички викнаха тогаз: „Ура, да живее Спас!“ И съгласни всички бяха: председател Спас избраха!

Лъчезар Станчев

ЛЪЖЕЦ

Учителят Добрев поздрави усмихнат учениците, сложи дневника на катедрата и каза ласкаво:

— Да проверим домашните упражнения! Извадете тетрадките върху чина!

Затракаха чанти, зашумяха листове от тетрадки. После всичко утихна. Учителят се спря пред Асена и попита недоволен:

— Къде ти е тетрадката?

Асен седеше свит на чина, засрамен и неспокоен.

— Аз. . . аз, другарю учител, аз забравих тетрадката си.

— Приготви ли домашното?

— Написах всичко, но забравих тетрадката си! Аз. . . вече няма. . .

Учителят погледна мълчалив смутеното лице на Асена и изведнъж реши:

— Затичай се в къщи да донесеш тетрадката. Хайде, по-бързо!

Асен прибледня, погледна другарите си, сякаш чакаше от тях помощ и стана бавно. Неохотно се опъти към вратата, каточели се двоумеше и искаше да каже нещо.

— По-бързо, Асене! — извика му Добрев. Асен затвори вратата зад себе си.

Урокът започна. Стефка излезе на черната дъска да реши задача за един градинар, който изкарал на пазаря различни зеленчуци. Учителят вървеше доволен между чиновете и се усмихваше на старанието, което неговите ученици проявяваха.

Изведнаж вратата се отвори тихо. Асен се вмъкна все тъй смутен и бледен. Той не носеше тетрадката.

— Защо не я взе? — попита учуден учителят.

— Аз. . . другарю учител. . . Нямаше никой в къщи. Заключено беше. . . Мама и татко излезли по работа. . .

Добрев сви недоволен вежди. Не каза нищо, а направи знак на момчето да седне.

Към обед той си тръгна към къщи. На улицата го поздрави усмихната жена.

— А-а, вие сте майката на Асен? Добър ден, добър ден — любезно отвърна Добрев. Тя го спря, ръкува се и попита как син й учи в училище.

— Не е зле, но. . . — учителят се досети нещо и добави: — Днес забравил тетрадката си. Върнах го в къщи да я донесе, а било заключено. Нямало никой.

— Сутринта ли? — учуди се майката. — Че аз бях у дома. Ей сега излязох. . ,

— Тогаз каква е тази работа? — замисли се учителят. — Ще видим, ще проверя. . .

И забърза по улицата.

*

След обед имаха четене. Учителят наблюдаваше Асена. Сега той беше ве-

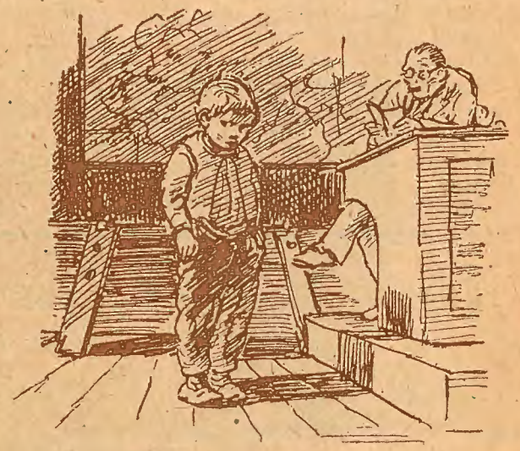

сел. Гледаше безгрижно и радостно. Дигаше ръка. Прочете урока си много добре. Добрев го похвали. Ала неочаквано, сякаш се сети нещо и попита:

— Е, Асене, върнаха ли се родителите ти?

— Върнаха се, другарю учител.

— Такааа. . . А ти носиш ли тетрадката по смятане?

Изведнаж Асен се изчерви силно, погледна надолу и само мръдна устните си. Децата го гледаха любопитно.

— Кажи, кажи, носиш ли я?

— Нн. . . еее — въздъхна Асен.

— Хайде тогава изтичай да я донесеш. Но за пет минути да си тук.

Краката на Асена се подкосиха. С плахи и умоляващи очи той погледна учителя, сякаш искаше да му признае нещо. Изведнаж очите му се напълниха със сълзи. Той захълца, закри лицето си с ръце и затрепера. Другарите му гледаха учудени, в недоумение. . .

— Но защо плачеш? — поклати скръбно глава Добрев.

— Аз. . . аз, другарю учител. . . — пое Асен, като се запъваше и хълцаше — аз. . . нямам домашно. . . Мама беше в къщи, а аз. . .

Той се захлупи на чина и зарида с глас. Добрев изгледа изтръпналото отделение. И попита скръбно, с обиден глас:

— Е, какво ще кажете?

Владимир стана и високо заяви:

— Асен е септемврийче. Ясно е — излъга. Не написал домашното си — първа грешка. Излъга — втора грешка. В четата ще се занимаем с поведението му. . .

— Да, дааа! — поде пак замислен Добрев. — Лъжата винаги идва след мързела. Лъжа и мързел — ето два ваши опасни неприятели.

Асен хълцаше с дълбоко разкаяние. Топлите слънчеви лъчи, които се струеха от прозореца, не радваха наскърбените ученици. . .

Петър Стъпов

МАЙЧИНА ПЕСЕН

Нани, мамино дете,
мойто синче, нани —
скоро да ми порасте,
бригадир да стане.

Ветре, дето вееш вън,
усмири си воя,
не буди от сладък сън
рожбицата моя.

Бягай, бляскава луна,
мрак да те прокуди —
твоята виделина
да го не събуди.

Спи, юначе, спи ми ти,
мамина красавец,
люлчицата ти дъхти
мириса на здравец.

Мигар вече ми заспа,
рожбицата дивна?
Ей и мама доизпя
песента приспивна.

Н. Марангозов

МАЛКИЯТ ТРУДОВАК

Милко пасеше козите на леля си. Един ден той се отдалечи от селото.

Между едно голямо блато и Дунава Милко съзря цял мравуняк от хора. Те копаеха пръст от страната на Дунава. Товареха я на колички и я изсипваха върху висок насип. Там други хора набиваха изсипаната пръст с железни валяци, теглени от коне. Милко приближи любопитно. Работеха само млади момци. Те носеха къси гащета. Но при все това телата им блестяха от пот от тежката работа.

Милко попита най-крайния:

— Какво работите?

— Всичко, каквото ни поръчат. Пътища, тунели, канали, жилища и още много други неща.

— А тук какво правите?

— Дига.

— Какво е това?

— Насип, който да отдели блатото от Дунава.

— Защо?

— За да пресушим блатото. Вместо него тук ще има златни ниви. Ще раждат царевици и слънчогледи високи като дървета. А дините, пъпешите и тиквите ще станат така едри, че ще тежат повече и от тебе. Защото почвата под блатото, която сега стои неизползувана, е много тлъста.

Милко погледна трудовака възхитен.

— Тогава искам и аз да помогна. Дай да опитам, дали мога да копая с кирката.

Трудовакът се засмя.

— Тежка е. Не е за тебе. Но там, хе в онзи върбалак има студено изворче. Иди и ми напълни матерката, че много ожаднях.

Милко грабна матерката. Обадиха се още двама трудоваци:

— Напълни и нашите.

Милко взе и техните матерки. Когато се върна, други трудоваци го замолиха да донесе и на тях вода. До обед Милко тичаше неуморно да пълни матерките. Когато трудоваците седнаха да обедват, насипаха и на Милко пълно канче с тлъста чорба, в която имаше голяма мръвка месо. След като си изяде чорбата, сипаха му и подсладено фиде. Такова вкусно нещо той ядеше за пръв път в живота си. От благодарност той носи вода и целия следобед.

Началникът на трудовашкото ядро се трогна. Той го повика при себе си и го попита:

— Какво работи баща ти?

— Аз нямам баща. Баща ми загина на фронта в Унгария.

— А майка ти?

— Нямам и майка.

— Тогава искаш ли да останеш при нас? Ще ни носиш вода и ще спиш при готвача.

Милко отговори със светнали очи:

— Искам. Само че трябва да се обадя на леля си.

И той подгони козите към село. Когато се върна, бе се вече мръкнало. Трудоваците се бяха строили около голям огън и пееха. Началникът го съгледа.

Той го попита:

— Можеш ли и ти да пееш?

Милко гордо го изгледа.

— Мога. Мама ме е научила на много песни.

И той без да чака нова покана, се изправи до огъня и запя звънка народна песен. Тя се хареса на всички. Изръкоплескаха му. Милко изпя още една.

След като огъня изгасна, готвачът го прибра в бараката си и му направи легло в една празна каса за яйца. Беше меко и удобно и Милко спа чудесно. На другия ден с още по-голямо усърдие той се зае да носи вода.

Един неделен ден всички трудоваци бяха строени пред бараките. Те бяха облечени в чисти нови дрехи.

Началникът заяви:

— Днес ще награждаваме нашите ударници. Следните трудоваци да излезат напред.

И той изброи няколко имена. Най-накрая Милко чу и своето име. Той плахо се заогледа. Но готвачът, който го бе обикнал като баща, го бутна.

— Хайде, Милко, излизай и ти напред. И тебе ще награждават.

Милко застана до ударниците и засрамено загледа скъсаните си панталонки. Трудоваците ударници получиха значки, пари и отпуска. Дойде ред и на Милко.

Началникът го погледна и се усмихна. Той каза:

— Нашата норма за пълнене на матерки е шестдесет матерки на ден. А ти, Милко, пълнеше по сто. Затова и тебе те провъзгласяваме за ударник. Но значката за това може да се окачи само на трудовашки костюм. Донесете костюма на Милко.

Един трудовак донесе съвсем нов, ушит нарочно за Милко, трудовашки костюм. Когато Милко облече костюма, началникът окачи тържествено ударнишката значка на гърдите му.

Той продължи:

— Донесох за тебе, Милко, и на по-горното началство. И то, понеже имаш развит слух, реши да те вземе в трудовата духова музика. Утре ще те изпратя в града. Ще ходиш на училище и ще се учиш да свириш. Най-напред ще ти дадат да биеш барабанче. Знай, Милко, че когато човек се труди от сърце, винаги сполучва.

След тези думи, началникът сграбчи Милко с двете си ръце, подигна го във въздуха и горещо го целуна по челото. Трудоваците завикаха ура. Цял сияещ Милко сви юмручето си и радостно замаха към трудоваците.

Димо Сяров

СЕПТЕМВРИЙСКА ЗАДАЧА

По тетратката си вчера
аз разлях мастило;
днес на връзката си гледам
капки от лепило.

Често в къщи ми се случва
пак беда голяма:
още прага не прекрачил
и ядосвам мама.

Бързо книгите оставям,
бягам да играя.
На урок кога ме вдигнат
нищичко не зная.

Председател на съвета
е другарят Слави.
Днес задача септемврийска
той пред мен постави:

В срок от месец да изправя
всички свои грешки,
двойките си да поправя
със добри бележки.

В къщи примерен да бъда,
да не сърдя мама.
На Димитровската клетва
верен да остана.

Иван Попов

Аз съм хубава тетрадка.
Моята другарка Радка
във табак ме е обвила
и на чистичко сложила.

Моите листа са чисти,
и корицата е здрава.
Буквите като мъниста
Радка винаги поставя.

Но и Радка е щастлива,
че я всичките обичат.
И учителката казва:
— Най-доброто ми момиче!

Аз съм грозна и нечиста
в мене има седем листа.
Осмият го скъса Тотка,
за да си направи лодка.

Аз не съм с табак обвита
и листата ми са кални.
В къщи всеки с крак ме рита.
Никой, никой ме не жали.

Но и Тотка често плаче,
че я никой не обича.
И учителката казва:
— Лошо, глезено момиче!

Александър Геров

Писмо от Албания

Като се върна Петърчо от училище, в къщи го очакваше приятна изненада.

— Петърчо — каза майка му — имаш писмо от далече.

— От Албания! — радостно извика Петърчо и сините му очи блеснаха. — От Лим е писмото! Моля ти се, мамо, къде е?

Петърчо грабна писмото. Да, той познаваше този почерк, беше на Лим — неговото албанско другарче.

Петърчо се запозна с Лим миналото лято. Лим дойде да летува в нашата страна с група албански деца. Двете момчета много се сближиха. Една от девойките, която придружаваше албанските деца, макар и албанка, знаеше български и превеждаше.

И Петърчо често я молеше да бъде при тях и да превежда думите на Лим.

Лим говореше за своята страна, която беше непозната на нашите деца. Албанчето беше на 12 години, мургаво, сухо и когато разказваше, тъмните му очи горяха. Най-много обичаше да говори Лим за борбата на албанския народ за освобождение.

Двама братя на Лим бяха загинали в борбата. Те бяха загинали като герои. Когато Лим разказваше за смъртта на своите братя, той не плачеше. Неговата майка го бе научила да бъде твърд. Лим си спомняше думите на майка си. Тя му каза:

— Не тъжи, че загуби двама братя. Сега всички свободни албанци са твои братя.

Лим беше от Кучова — петролният град на Албания. Там бяха кладенците, от където със сонди изсмукваха петрола. Лим описваше как става това. Там работеше неговия баща. До освобождението, петролният град принадлежеше на италиански капиталисти.

— Сега Кучова е наш, на работниците, на албанския народ — с гордост казваше Лим.

Когато албанските деца напуснаха колонията на път за своята страна, Петърчо и Лим си дадоха дума да не се забравят.

Петърчо взе ножа за подрязване и бързо отвори плика. Щом разтвори писмото и сините очи на Петърчо се замъглиха. Лим беше обградил писмото си в черна рамка. Петърчо разбра — това беше за другаря Димитров.

Петърчо не усети кога стигна до албанското общежитие. Там намери студента Мисто. Мисто зачете писмото направо на български.

„Беше събота вечер — пишеше Лим с грижлив и четлив почерк. — Татко тази вечер не се върна усмихнат и спокоен, а влезе при нас мълчалив и мрачен. Отдавна не бяхме виждали татко такъв. Всички мълчахме и чакахме. Татко се отпусна на миндерчето, помълча, погледна мен и тогава едва чуто каза: „Другарят Димитров почина тая сутрин в Москва“. В цялата къща беше станало необикновено тихо. Чуваше се само съскането на светилния газ в кухненската печка. Първа скочи мама и отвори радиото. Нагласи го на София. София предаваше траурна музика. Значи, истина беше.

Тази вечер у нас беше тъжно и мълчаливо. Не говорехме, но всички мислехме за другаря Димитров, за България, за тебе, когото познаваме и обичаме.

На другия ден Кучова каточели не беше същата. Високоговорителят на Дома на културата не предаваше както обикновено весели песни, а тъжна музика. Синьото небе, грейнало след няколко дъждовни дни, не радваше. Работниците пак работеха над машините, но техните лица бяха потъмнели и сурови. И моторите при петролните кладенци сякаш шумеха по-малко.

Кучова тъгуваше. Работниците скърбеха за другаря Димитров, за когото аз много пъти бях чувал да казват — че те го имат за свой учител в борбата. Аз ходех из петролния град, и познатите, които ме срещаха, ме поглеждаха особено. Разбрах защо. В мен те сякаш виждаха България, тъй като аз бях единствения албанец от Кучова, който познаваше вашата страна и получаваше писма от там.

Тези дни в Кучова не се говореше за друго, освен за другаря Димитров, за неговото дело. Никой не се интересуваше за друго, освен за пътуването на траурния влак от Москва до София. В Дома на културата големия портрет на другаря Димитров беше обвит с черен плат. Пред портрета идваха работници и дълго го гледаха и сякаш се прощаваха с него.

В деня на погребението в София, тук се устрои траурно събрание. Сирените на Кучова виеха пронизително. Салонът беше малък да побере учениците на другаря Димитров — работниците с изцапани сини дрехи, с мълчаливи и строги лица. Не плачливи, а пламенни думи се казаха от трибуната на събранието. Говори и татко. Аз няма да забравя татко от това събрание, нито последните му думи. Тези незабравими думи бяха: „Димитров почина, но Димитров е жив, защото хиляди, милиони са димитровците — и не само в България, но и в целия свят, и в Албания, и тук в Кучова — навсякъде, където туптят работнически сърца“.

Така пишеше Лим. Петърчо сгъна писмото и почувствува да го облъхва бодра вълна. Той закрачи с вдигната глава, горд, че е димитровче.

Бончо Несторов

Сеяч

Пъргаво сеялко моя,
сей, засявай ти!
Тичай, конче, ти на воля
в общите бразди.

Да засеем чудно жито —
от Украйна чак.
Скоро то ще спи повито
в хубав пухкав сняг.

А напролет хлябна нива
тук ще се люлей...
Бягай, конче с буйна грива,
сей, сеялко, сей!

Иван Кръстев

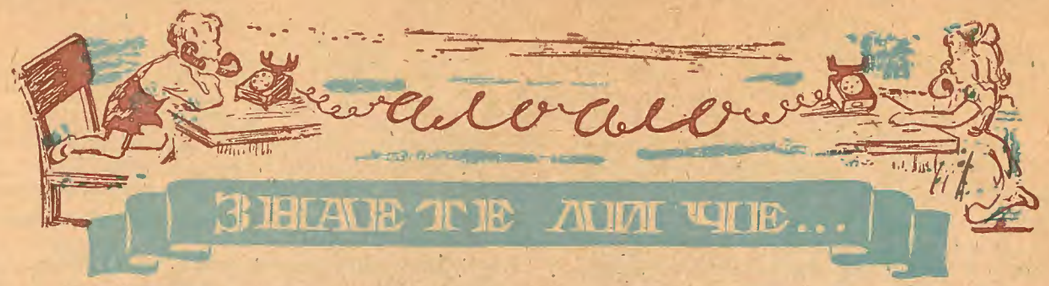

. . . Дописникът на дружинка „Цола Драгойчева“ от едно село е много разсеян. Пише ни той в едно писъмце за постиженията на техния трудов отред през лятото. Толкова декари царевица засяли, толкова лук оскубали, толкова билки събрали, това и това направили. И всичко все с цифри скрепено.

А накрая дописникът изказва мнението, че техният трудов отред бил по-добър дори и от тоя в с. Слатина, Ловешко. Но дописникът забравил да пише, в кое село и околия се намира дружинката им. Иска ни се да проверим, дали е всичко верно, но не можем. Може би, ако дописникът не беше разсеян, тая година трудовият отред в неговото село щеше да бъде първенец. . .

. . .В дружинка „Малчика“ се повел спор кой е открил хартията и завеждащия културно-масовата работа, не могъл да отговори.

Първата хартия е била създадена преди близо 2000 години от китайците, които са я добивали от силно пресована каша от бамбукови влакна. Също така на китайците принадлежи и издаването на най-стария вестник. Така, изданието „Кин-Паху“, което е излязло за първи път през 1048 година, не е спряло своето излизане до ден днешен.

ПРИКАЗКА БЕЗ ДУМИ

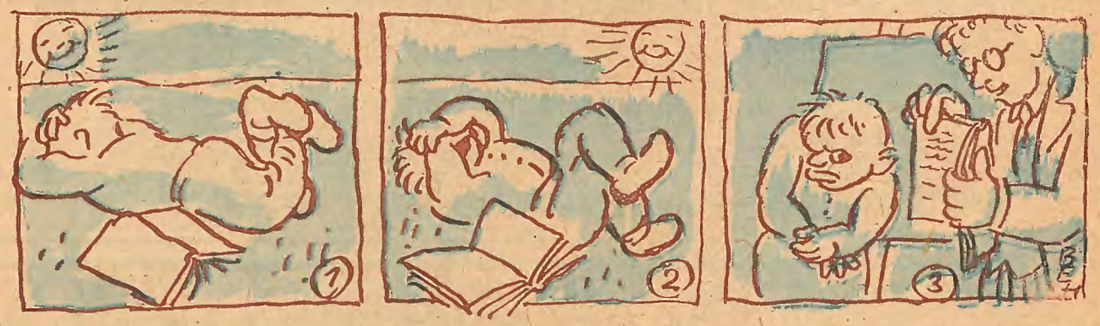

ДРУЖИНКА

Отг. редактор Ст. Ц. Даскалов. Художник Георги Ковачев. Уредник Хр. Стойков.

Годишен абонамент 220 лв. Адрес: ул. Раковска 141, София, пощ. чек. с-ка 7640.
Издателство „Народна младеж“. Печатн. „Народна младеж“. Тираж 70.000

Книжката е дадена за печат на 3. XI. 1949 г.